

Dodatek do zajęć

Scenariusz zajęć

Jak sprawdzić, czy informacja finansowa jest prawdziwa? – metoda 3 pytań”

Załącznik 1

Karta pracy

„Jak sprawdzić, czy informacja finansowa jest prawdziwa?”

Metoda 3 pytań

Imiona i nazwiska uczniów w grupie:

.....

Klasa: Data:

Instrukcja dla uczniów:

Przeczytajcie uważnie przedstawioną przez nauczyciela informację finansową.
Następnie odpowiedzcie na pytania, korzystając z metody trzech pytań.
Pracujcie wspólnie – zapisujcie wnioski krótko, ale konkretnie.

Pytanie 1

Kto to mówi?

1. Kim jest autor informacji (osoba, instytucja, strona internetowa)?

.....

.....

2. Co świadczy o tym, że źródło może być wiarygodne? (np. autor, dane kontaktowe, znana instytucja, ekspercka wiedza)

.....

.....

3. Jakie sygnały ostrzegawcze zauważyliście? (np. anonimowość, brak informacji o autorze, emocjonalny język, obietnice „pewnego zysku”)

.....

.....

Pytanie 2

Czy to aktualne?

1. Czy informacja zawiera datę publikacji? Jeśli tak – jaką?

.....

.....

2. Dlaczego aktualność informacji finansowej jest tak ważna?

.....

.....

3. Jaki może być cel autora tej informacji? (np. informowanie, reklama, zarobek, manipulacja, wywołanie emocji)

.....

.....

Pytanie 3

Czy można to potwierdzić?

1. Czy tę samą informację można znaleźć w innych, niezależnych źródłach
Gdzie?

.....

2. Co może oznaczać sytuacja, gdy informacja pojawia się tylko w jednym miejscu?

.....

.....

3. Jaki może być cel autora tej informacji?(np. informowanie, reklama, zarobek, manipulacja, wywołanie emocji)

.....

.....

Podsumowanie:

1. Wypisz trzy sygnały ostrzegawcze, które zauważyliście w analizowanej informacji:

a)

.....

b)

.....

c)

.....

2. Które z trzech pytań najbardziej pomogły wykryć manipulację?

.....

.....

3. Czy taka informacja powinna zostać zgłoszona (np. platformie internetowej)? Uzasadnij odpowiedź.

.....

.....

Załącznik 2

Informacje finansowe do analizy (metoda 3 pytań)

INFORMACJA A

„Program inwestycyjny dla każdego – nowy sposób na stabilne zyski?”

W ostatnich tygodniach w mediach społecznościowych (głównie na platformach społecznościowych i w reklamach sponsorowanych) coraz częściej pojawiają się informacje o programie inwestycyjnym o nazwie „SmartProfit+”, który – według autora – ma umożliwiać bezpieczne i automatyczne pomnażanie oszczędności nawet osobom bez doświadczenia finansowego. Program ma rzekomo lokować środki w „sprawdzone instrumenty finansowe, takie jak rynki zagraniczne i nowoczesne technologie”.

Autorem tekstu jest osoba przedstawiająca się jako „praktyk rynku finansowego z 12-letnim doświadczeniem”. Nie podaje jednak swojego imienia i nazwiska ani informacji o wykształceniu. Na stronie internetowej programu brak jest zakładki „O nas”, regulaminu oraz danych kontaktowych – dostępny jest jedynie formularz, w którym należy podać adres e-mail i numer telefonu.

W artykule pojawiają się następujące sformułowania:

- „zysk potwierdzony przez setki użytkowników”,
- „brak ryzyka strat – system działa zawsze”,
- „niezależnie od inflacji i kryzysów gospodarczych”.

Nie podano dokładnej daty publikacji tekstu – widnieje jedynie informacja „dodano niedawno”. W komentarzach pod postem użytkownicy pytają o szczegóły działania programu i ryzyko inwestycji, jednak autor nie odpowiada. Po wpisaniu nazwy „SmartProfit+” w wyszukiwarkę pojawiają się wyłącznie strony promocyjne i reklamy, natomiast brakuje artykułów niezależnych portali finansowych. Na jednym z forów internetowych można znaleźć ostrzeżenia przed podobnymi programami działającymi w przeszłości.

INFORMACJA B

„Nowa lokata oszczędnościowa – rekordowe oprocentowanie”

Na stronie internetowej poświęconej finansom osobistym opublikowano artykuł informujący o nowej lokacie oszczędnościowej „Bezpieczny Zysk 2023”, która ma oferować oprocentowanie wyższe niż standardowe lokaty bankowe. Autor artykułu zaznacza, że jest to dobra propozycja dla osób chcących chronić oszczędności przed inflacją.

W tekście podano nazwę instytucji finansowej, jednak nie zamieszczono linku do jej oficjalnej strony ani informacji, czy oferta jest aktualnie dostępna. Data publikacji artykułu znajduje się na samym dole strony, zapisana drobną czcionką: maj 2023 r.

Artykuł powołuje się na dane dotyczące inflacji i oprocentowania lokat sprzed dwóch lat, nie wyjaśniając, czy warunki oferty zostały zaktualizowane. Po sprawdzeniu w innych źródłach można znaleźć informacje o podobnych lokatach, jednak z innym oprocentowaniem i dodatkowymi warunkami, np. koniecznością założenia konta lub wpłaty minimalnej kwoty.

INFORMACJA C

„Inwestycja społecznościowa – zarabiaj razem z innymi”

Na forum internetowym dla młodych inwestorów pojawił się wpis użytkownika o nicku „FinanseBezTajemnic”, zachęcający do udziału w inwestycji społecznościowej, polegającej na wspólnym finansowaniu projektów technologicznych. Autor twierdzi, że dzięki temu rozwiązaniu „zwykli ludzie mogą zarabiać jak profesjonaliści”, a ryzyko jest „minimalne, bo projekty są starannie wybierane”.

Autor wpisu podaje jedynie swoje imię i informuje, że „sam już zarobił kilka tysięcy złotych”, jednak nie przedstawia żadnych dowodów, zrzutów ekranu ani dokumentów. W poście nie ma informacji o firmie realizującej projekty, zasadach inwestowania ani odpowiedzialności za ewentualne straty.

Po sprawdzeniu tematu w innych źródłach można znaleźć sprzeczne opinie – część użytkowników chwali projekt, inni ostrzegają, że nie otrzymali obiecanych wypłat i stracili wpłacone pieniądze. Brakuje oficjalnych informacji na stronach instytucji finansowych lub portali branżowych.

INFORMACJA D

„Poradnik finansowy: jak chronić oszczędności przed inflacją”

Na stronie edukacyjnej poświęconej finansom osobistym opublikowano artykuł pt. „Jak chronić oszczędności przed inflacją – poradnik dla początkujących”. Tekst zawiera wyjaśnienia podstawowych pojęć, takich jak inflacja, oszczędzanie, inwestowanie oraz opisuje różne sposoby zarządzania pieniędzmi.

Autorem artykułu jest Anna Kowalska – analityk finansowy, a na stronie znajduje się zakładka „O nas” z informacjami o redakcji i źródłach finansowania portalu. Artykuł zawiera datę publikacji (styczeń 2025 r.) oraz odwołania do danych statystycznych, wraz ze wskazaniem źródeł.

Treść ma charakter informacyjny i edukacyjny, nie zawiera obietnic zysków, nie wywiera presji czasu ani nie zachęca do szybkiego podejmowania decyzji finansowych.